

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om välfärdsområdenas finansiering

Inledning

Finansministeriet ber om ert utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om välfärdsområdenas finansiering.

Syftet med ändringarna i finansieringslagen är i enlighet med regeringsprogrammet att uppmuntra välfärdsområdena att främja invånarnas välfärd och hälsa. Dessutom föreslås det ändringar i bestämningsfaktorerna för finansieringen av social- och hälsovården och räddningsväsendet. Det är motiverat att ändringarna träder i kraft 2026. Genom propositionen genomförs också de sparåtgärder av engångsnatur för övergångsutjämnningarna för 2026 och 2027 som fastställts i planen för de offentliga finanserna.

Det föreslås att andelen finansiering som anvisas på basis av främjandet av hälsa och välfärd höjs till 1,5 procent av finansieringen av social- och hälsovården. Samtidigt sänks den andel som bestäms enligt invånarantalet med 0,5 procentenheter. Dessutom föreslås det att sättet att beräkna koefficienten för främjande av hälsa och välfärd preciseras så att det sporrar regionerna.

På basis av de områdesspecifika hyte-koefficienterna riktas finansieringen första gången 2026. I propositionen föreslås det att den finansiering som anvisas på basis av hyte-koefficienten inte ska beaktas i de välfärdsområdesvisa övergångsutjämnningarna. Syftet med ändringen är att säkerställa incitament för åtgärder för främjande av hälsa och välfärd i alla regioner.

I fråga om bestämningsfaktorerna för finansieringen av social- och hälsovården per välfärdsområde tillämpas de viktningar som används vid fastställandet av de kalkylerade kostnaderna för hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och socialvården. Det är fråga om en lagstadgad uppdatering som baserar sig på bokslutsuppgifter för 2023. Hälso- och sjukvårdens andel är 55,29 procent, äldreomsorgens 21,20 procent och socialvårdens 23,51 procent av kostnaderna.

För att göra den behovsbaserade finansieringen mer förutsägbar föreslås det dessutom att välfärdsområdets uppgifter för de två senaste åren årligen ska beaktas vid beräkningen av välfärdsområdesvisa servicebehovskoefficienter för hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och socialvården.

I fråga om bestämningsfaktorerna för finansieringen av räddningsväsendet justeras de faktorer som används vid fastställandet av riskkoefficienten för räddningsväsendet och deras viktcoefficienter.

För att genomföra de statsfinansiella besparingar som fastställts i planen för de offentliga finanserna (15 miljoner euro 2026 och 20 miljoner euro 2027) minskas övergångsutjämnningarna av engångsnatur 2026 och 2027. Graderingen av det övergångsutjämnningstillägg som utjämnar skillnaden mellan kommunernas kostnader och områdets kalkylerade finansiering ändras med 25 euro per invånare 2026 och med 30 euro per invånare 2027. Ändringen gäller dock endast de välfärdsområden som får övergångsutjämnningstillägg och där den kalkylerade finansieringen i förhållande till kostnaderna är tryggad utifrån de uppgifter som fått om hur finansieringsmodellen fungerar och avdraget från övergångsutjämnningstillägget således inte bedöms äventyra tillräcklig finansiering för ordnandet av tjänsterna. Då gäller avdraget i praktiken endast Helsingfors stad. I övrigt förblir övergångsutjämningsmodellen oförändrad.

Konsekvenserna av förslagen bedöms i utkastet till proposition på finansieringsnivå för 2025. **Konsekvensbedömningarna uppdateras till nivån för finansieringen för 2026 på basis av de regionala servicebehovskoefficienterna och uppgifterna om hyte-koefficienten som fås i mars 2025.**Beroende på ändringarnas storlek bedöms då också behovet av en eventuell ytterligare remisstid.

Avsikten är att propositionen lämnas till riksdagen för behandling i april 2025. Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Bakgrund

Enligt regeringsprogrammet strävar regeringen efter att uppmuntra välfärdsområdena att satsa på förebyggande åtgärder som är centrala med tanke på invånarnas välfärd och hälsa. Vikten av koefficienten för främjande av hälsa och välfärd (hyte) ökas jämfört med nuläget.

Dessutom beslutade regeringen våren 2024 i planen för de offentliga finanserna 2025–2028 att övergångsutjämnningarna ändras så att besparingen av engångsnatur är 15 miljoner euro 2026 och 20 miljoner euro 2027.

Beredningen av behovs- och omgivningsfaktorer enligt regeringsprogrammet fortsätter ännu under 2025. Institutet för hälsa och välfärds undersökning om behovsfaktorer inom social- och hälsovården publiceras våren 2025. Avsikten är att en regeringsproposition om den tredje fasen av utvecklingen av finansieringsmodellen ska lämnas i början av 2026, och ändringarna träder i kraft den 1 januari 2027.

Svarsanvisningar för mottagare

Vi ber er lämna ert utlåtande genom att besvara den begäran om utlåtande som publicerats i tjänsten. Utlåtandet behöver inte sändas separat per e-post eller post.

Utlåtanden kan lämnas också av andra än de som nämns i sändlistan.

För att kunna ge ett utlåtande ska uppgiftslämnaren registrera sig och logga in i tjänsten. Närmare anvisningar om användningen av tjänsten finns på sidan anvisningar > anvisningar. Stöd för ibruktagandet av tjänsten kan begäras på adressen lausuntopalvelu.om@om.fi.

Alla utlåtanden som lämnas in är offentliga och publiceras i tjänsten.

Tidtabell

Vi ber er lämna in utlåtandena **senast den 7 mars 2025**.

Beredare

Regeringsrådet Eeva Mäenpää, puh. 02955 30266, eeva.maenpaa(at)gov.fi
Finanseksperter Roosa Valkama, puh. 02955 30560, roosa.valkama(at)gov.fi
Ledande specialsakkunnig Antti Väisänen, puh. 02955 30466, antti.vaisanen(at)gov.fi,

Mer information om de tekniska frågorna i begäran om utlåtande ges av:
Projektassistent Essi Taavitsainen, puh. 02955 30141, essi.taavitsainen(at)gov.fi

Länkar:

<https://vm.fi/hanke?tunnus=VM123:00/2024> - Linkki säädösvalmisteluhankkeen verkkosivuille

<https://vm.fi/sv/projekt?tunnus=VM123:00/2024> - Länk till webbplatsen för lagberedningsprojektet

Bilagor:

[HE luonnos rahoituslaki 27.1.2025.docx](#)

[Lag om välfärdsområdenas finansiering.docx](#)

Sändlista:

Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
HUS-yhtymä
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Maanmittauslaitos
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Satakunnan hyvinvointialue
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Terveystieteiden tutkimuskeskus
Tilastokeskus
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Lausunnonantajan lausunto

1. Höjning av finansieringsandelen för främjande av välfärd och hälsa från 1 procent till 1,5 procent av finansieringen av social- och hälsovården och minskning av den invånarbaserade andelen med 0,5 procentenheter (3 §)
2. Precisering av sättet att beräkna hyte-koefficienten så att det blir mer sporrande (15 § och förordningen)
3. Den finansiering som allokeras från och med 2026 på basis av främjandet av hälsa och välfärd beaktas inte i de områdesspecifika övergångsutjämnarna (35 § 8 mom.)
4. Besparingar av engångsnatur från övergångsutjämnarna 2026 och 2027 (35 § nytt 6 mom.)
5. Lagstadgad uppdatering av viktningen av de kalkylerade kostnaderna för hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och socialvården på basis av kostnadsuppgifterna för 2023 (13 §)
6. Beräkning av områdesspecifika behovskoefficienter inom hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och socialvården på basis av uppgifter för två år (14 §)
7. Justering av riskfaktorerna för räddningsväsendet och deras viktkoefficienter (23 §)

Andra kommentarer om det utkast till proposition som är på remiss

Ahonen Ville-Veikko
Valtiovarainministeriö

Mäenpää Eeva
Valtiovarainministeriö